

НАМОЗ ҲОТАМОВ

ТАЪРИХИ ХАЛҚИ ТОҶИК

**Китоби дарсӣ барои синфи 9-уми
муассисаҳои таҳсилоти умумӣ**

**Нашри III
(бо тағйиру иловаҳо)**

**Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
тавсия кардааст**

**ДУШАНБЕ
«МАОРИФ»
2015**

МУНДАРИЧА

Мукаддима	3
ФАСЛИ I. ВАЗЪИ ТОЧИКОНИ ОСИЁИ МАРКАЗӢ ДАР НИМАИ ДУЮМИ АСРИ XIX ВА ИБТИДОИ АСРИ XX	
БОБИ 1. ОСИЁИ МАРКАЗӢ ДАР АРАФАИ ҲУЧУМИ РУСИЯ	6
§1. Вазъи мулкҳои Осиеи Марказӣ	6
§2. Сабабҳои ҷанги Русия бо давлатҳои Осиеи Марказӣ	9
БОБИ 2. ҶАНГИ РУСИЯ БО ХОНИИ ҚУҚАНД ВА АМОРАТИ БУХОРО	14
§3. Оғози ҷанг	14
§4 – 5. Амалиёти ҷангӣ дар солҳои 1864 – 1866	17
§6. Таъсисёбии генерал – губернатории Туркистон	24
§7 – 8. Шикаст хӯрдани аморати Бухоро дар муҳориба бо Русия	27
БОБИ 3. БА АМОРАТИ БУХОРО ҲАМРОҲ КАРДА ШУДАНИ БУХОРОИ ШАРҚӢ	37
§9. Ҳуҷуми аввали қўшунҳои амири Бухоро	37
§10. Тобеи аморати Бухоро шудани Бухорои Шарқӣ	40
БОБИ 4. АНҶОМИ ИСТИЛЛОИ ОСИЁИ МАРКАЗӢ АЗ ТАРАФИ РУСИЯ	45
§11-12. Шӯриши солҳои 1873-1876 ва барҳам дода шудани хонии Қуқанд	45
§13. Забти хонии Хева ва мулкҳои туркманнишин	49
§14. «Масъалаи Помир»	54
§15. Оқибатҳои Осиеи Марказиро забт кардани Русия	58
БОБИ 5. ВАЗЪИ ОСИЁИ МАРКАЗӢ БАЪДИ ИСТИЛЛОИ РУСИЯ	62
§16. Вазъи кишвари Туркистон дар замони мустамликавӣ ...	62
§17. Вазъи сиёсии аморати Бухоро	68

БОБИ 6. СИЁСАТИ ИҚТИСОДИИ РУСИЯ ДАР ОСИЁИ МАРКАЗӢ	73
§18. Сохтмони роҳҳои оҳан	73
§19. Вазъи кишоварзӣ	76
§20. Пайдоиши саноат	83
§21-22. Сиёсати молиявӣ. Бонкҳо	86
БОБИ 7.	98
§23. Таркиби иҷтимоии халқҳои Осиеи Марказӣ	98
БОБИ 8. ҲАРАКАТҲОИ ИҶТИМОӢ, МАЗҲАБӢ ВА МИЛЛИО ОЗОДИХОӢИ ДАР ОСИЁИ МАРКАЗӢ	104
§24. Ҷунбишҳои мардумӣ дар солҳои 70-80-уми асри XIX. Шӯриши Восеъ	104
§25. Муборизаҳои зиддимустамликавӣ дар кишвари Туркистон	110
§26. Инқилоби якуми рус ва таъсири он ба Осиеи Марказӣ	114
§27. Фоҷиаи суннимазҳабон ва шиамазҳабон дар Бухоро	118
§28. Шӯриши миллию озодихоҳии соли 1916	122
БОБИ 9. АҶКОРИ ҶАМЪИЯТИЮ СИЁСӢ ВА МАДАНИИ ХАЛҚИ ТОҶИК	127
§29. Ташаккули аҷкори ҷамъиятию сиёсӣ ва маданияи халқи тоҷик дар нимаи дуюми асри XIX	127
§30. Аҳмади Дониш – ислохотҳо ва маорифпарвар	131
§31. Ҳаракати ҷадидия	135
§32. Мактабҳои усули нав ва рӯзномаи «Бухорои Шариф»	141
§33. Таърихнигорӣ ва ҳаёти адабию мусиқӣ	150
ҶАСЛИ II. ВАЗӢИ ТОҶИКОНИ АҶОНИСТОН ДАР НИМАИ ДУЮМИ АСРИ XIX ВА ИБТИДОИ АСРИ XX	
БОБИ 10. АҶОНИСТОН ДАР НИМАИ ДУЮМИ АСРИ XIX ...	159
§34. Муттаҳидшавии Аҷғонистон	159

§35. Кӯшишҳо баҳри пойдор намудани ягонагии Афғонистон	164
§36. Афғонистон дар замони ҳукмронии Абдурахмонхон	169
БОБИ 11. АФҒОНИСТОН ДАР АВВАЛИ АСРИ ХХ	175
§37 – 38. Тадбирҳои Ҳабибуллохон баҳри рушди иқтисод ва тичорати мамлакат	175
§39 – 40. Ҳаракати маршрутаҳои ва эълони истиқлоли давлати Афғонистон	181
ФАСЛИ Ш. БАРПО ҚАРДА ШУДАНИ ҲОКИМИЯТИ ШҶРАВИ ДАР ОСИЁИ МАРКАЗИ	
БОБИ 12. БАРҲАМ ХҶРДАНИ ҲОКИМИЯТИ ПОДШОҲИИ РУСИЯ ДАР ГЕНЕРАЛ – ГУБЕРНАТОРИИ ТУРКИСТОН	189
§41. Ғалабаи Инқилоби феврал дар Русия ва барҳам дода шудани тартиботи подшоҳӣ дар кишвари Туркистон	189
§42. Ҳаракати чамбиятию сиёсӣ дар кишвари Туркистон.....	195
БОБИ 13. ТАЪСИРИ ҒАЛАБАИ ИНҚИЛОБИ ФЕВРАЛИ РУСИЯ БА АМОРАТИ БУХОРО	200
§43. Инқилоби феввали Русия ва аморати Бухоро...	
§44. Ислоҳоти амир Олимхон.....	200
БОБИ 14. ҒАЛАБАИ ИНҚИЛОБИ ОКТАБР ДАР РУСИЯ ВА БАРПО ҚАРДА ШУДАНИ ҲОКИМИЯТИ ШҶРАВИ ДАР ТОҶИКИСТОНИ ШИМОЛӢ ВА БАДАХШОН	211
§45 – 46. Барпо карда шудани Ҳокимияти ШҶравӣ дар уезди Хучанд ва болооби Зарафшон	211
§47. Мухторияти Қӯқанд	221
§48. Барпо карда шудани Ҳокимияти ШҶравӣ дар Бадахшон	226
БОБИ 15. САРНАГУН ҚАРДА ШУДАНИ ТАРТИБОТИ АМИРӢ ДАР БУХОРОИ МАРКАЗИ ВА ТАШКИЛ ЁФТА- НИ ҚУМҲУРИИ ХАЛҚИИ ШҶРАВИИ БУХОРО	123

§49. Шиддат гирифтани зиддияти байни аморати Бухоро ва Давлати Шӯравӣ	230
§50. Ташкилёбии ҳизбҳои сиёсӣ	236
§51. Оғози барпо шудани Ҳокимияти Шӯравӣ дар ноҳияҳои Бухорои Марказӣ	241
§ 52. Забти Бухорои Кухна ва ташкилёбии Ҷумҳурии Халқии Шӯравии Бухоро	247
БОБИ 16. БАРПО ГАРДИДАНИ ҲОКИМИЯТИ ШҶРАВИ ДАР БУХОРОИ ШАРҚИ	253
§ 53. Вазъи Бухорои Шарқӣ	253
§ 54 – 55. Барпо гардидани Ҳокимияти Шӯравӣ дар Бухорои Шарқӣ	258
САВОЛҲОИ ТЕСТӢ	266